

vršbe še bolj upravičena, zlasti tudi, ker je tudi ta izvršba zaradi izpolnitve, četudi predhodna. Nasprotno izvršbo dovoli izvršilno sodišče prejšnje predhodne izvršbe po predpisih § 45 Ip. po predhodnem zaslišanju strank. V dovolilnem sklepu naloži prejšnjemu predlagatelju, naj povrne v petnajstih dneh upravičencu, kar je prejel na podstavi naslova za predhodno izvršbo, obenem pa odredi za primer, da bi ostal ta nalog neizpolnjen, izvršbo samo. Na nadaljnji upravičencev predlog izvrši sodišče že prej izdani izvršilni sklep. V sklepu je dovoliti izvršbo tudi zaradi povračila stroškov prejšnje izvršbe in stroškov nasprotne izvršbe. Glede stroškov prejšnje predhodne izvršbe namreč ne bo pritegniti določbo prvega odstavka § 153 Grpp., kakor določa to zadnji odstavek § 45 Ip., marveč bo uporabiti smiselno predpis 2. odst. § 327 Ip.

Ako je nasprotna izvršba nemogoča, ostane upravičencu na razpolago za ostvarjanje odškodninskega zahtevka samo pot redne pravde. Podobnega, kratkega postopka, kakor je predviden v § 343 Ip. za odškodninske zahtevke, nastale iz neupravičeno izposlovanih začasnih naredb, zakonodavec žal ni uvedel.

Književna poročila.

Dr. Murko Vladimir: Davčne oprostitve in davčne olajšave. Ljubljana 1937. J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. Str. 309. Cena 70 din.

Snov te knjige je razvrščena tako, da podajajo §§ 1—6 teoretično podlago in zgodovinski razvoj davčnih ugodnosti, dočim popisujejo §§ 7—18 načine, kako se dajejo davčne oprostitve in olajšave v splošnem, kako se dajejo pri posameznih davčnih vrstah, katerim poklicno ali drugače določenim skupinam davčnih zavezancev in s kakšnimi nameni se dajejo. Ta del obravnava v zvezi z davč. o. in o. med drugim še dvojno oz. večkratno obdavčenje, davčnopravno stanje javnih podjetij, finančno izravnava med državo in regionalnimi korporacijami javnega prava ter naknadne davčne ugodnosti. Ob koncu podaja še kratko repetitijo motivov davčnih o. in o. in o. in o. in o. v čisto kratek zaključek. Drugi del knjige (str. 189—295), ki je kot repertorij davčnih o. in o. namenjen praktični rabi, sestoji iz treh delov, ki vsebujejo 1) davčne o. in o. v Jugoslaviji, sistematično razvrščene po posameznih davkih, 2) predpise fin. zakona za l. 1937/38 o neposrednih davkih in 3) pogodbe in konvencije, sklenjene s tujimi državami. Ta del prikazuje že na zunaj otipljivo nazorno, v kako neverjetno široki izmeri je pri nas občeveljavnost magistrálnih davčnih načel preluknjana z davčnimi izjemami. Obširno stvarno kazalo izdatno olajšuje uporabnost.

Metodično postopa avtor v teoretskozgodovinskem delu na ta način, da na kratko obravnava davčnopolitična načela, kakor so se izoblikovala v razvoju organizacije politične oblasti, t. j. v borbi raznih sociološko determiniranih prebivalstvih skupin za vpliv na porazdelitev davčnih bremen in da ugotavlja z navajanjem dejstev, zlasti z davčnimi ugodnostmi in privilegiji, kako skušajo ta načela ustvarjati, modificirati, ovirati in paralizirati. Avtor se pri tem nikakor ne izgublja v razmotrivanju splošnosti, marveč postopa trezno in resno induktivno, daje besedo suhim dejstvom in se izogiba spekulativnim izvajanjem, kljub temu da vsebina večših po naravi mnoge pisce k temu zavaja, n. pr. vprašanja splošnosti in enakopravnosti, davčne pravičnosti, formalne in materialne enakosti i. pod. Avtorju so to le kardinalne razvojne smernice, ki se jim danes z davčnimi o. in o. skorajda bolj oddaljujemo kakor približujemo.

Najvažnejši in za sistematiko odločilen izsledek tega teoretičnega dela je definicija davčnih o. in o.; te nastanejo, če se iz odmerne podlage na osnovi specialne norme celoma ali deloma izvzamejo stvari, ki po splošnem predpisu, ki določa in opredeljuje davčni predmet, v odmero osnovo spadajo. Če prav razumem, loči avtor na tej podlagi 3 glavne kategorije davčnih o. in o., namreč: 1. čisto davčnopolitične, ki niso davčne ugodnosti v pravem smislu, ker je njih namen samo ta, da se popolneje dosežeta davčna splošnost in enakomernost, 2. davčnotehnične in sicer tako tiste, ki se jim ni izogniti iz razlogov fiskalne rentabilnosti, kakor tudi tiste, ki nastanejo nezaželeno, pa zakonodavec ž njimi računa, in 3. davčne o. in o., ki se dajejo iz izvendavčnih razlogov; zlasti iz razlogov gospodarske politike, katere vehikel je postala davčna zakonodaja. Te ugodnosti so ugodnosti v pravem smislu in njim velja v glavnem avtorjevo kritično razmotrivanje. Pri tem se, kakor je čisto prav, ne spušča v staro pravdo o načelni dopustnosti, zasledovati z davčno zakonodajo drugačne namene.

Ne imenoval bi davčnih o. in o. oz. ne prišteval bi k njim tistih ugodnosti, ki jih ustvarjajo davčni zavezanci enostransko, velik del celo na nezakonit način (n. pr. z utajo in pod.), kakor tudi ne onih, ki nastajajo v tržnem prometu z davčnim umikom in z raznovrstnimi načini prevaljevanja davčnih bremen. Diskutirati bi se dalo o tem, ali bi ta teoretični del ne dobil trdnejše utemeljitve, če bi bil avtor snov, ki je poraztresena po vsem spisu, namreč sedanje stanje davčne tehnike in njena svojstvena vprašanja zlasti davčno tarifništvo, kolikor so v zvezi z davčnimi o. in o., na kratko obravnaval v posebnem poglavju. Morda bi kazalo v posebnem sestavku prikazati novejšje načine, kako skušajo ugotoviti mejno mero davčne obremenitve posameznih skupin davčnih zavezancev oz. davčnih predmetov. Dalo bi se nadalje tudi debatirati o tem, ali bi ne kazalo druge snovi, ki je ravno tako poraztresena po vsem spisu, t. j. finančnopolitično vprašanje, kako naj država pribavlja sredstva po načelu ekonomske racionalnosti in s stalnim upoštevanjem medsebojnih vplivov med občestvenimi gospodarstvi države in samouprav po eni in tržnim gospodarstvom na drugi strani, obravnavati v tem delu s posebnim poglavjem.

Preglednejši, celotno bolj zaokrožen in sistematično izravnanejši je nadaljni del knjige (§§ 7—18), ki podaja dejansko stanje, obenem in predvsem pa analizo in kritiko tega dejanskega stanja. Tu postopa avtor tako, da ob konkretnih vrstah davčnih o. in o. razkriva bližje in oddaljenejšje učinke v gospodarstvu države in prebivalstva, da tehta postulate fiskalne, davčne in narodnogospodarske politike, da razbira davčnotehnične možnosti in težave, opozarja na mnogovrstne inkon-

gruence in ocenjuje razne vrste pravih davčnih o. in o. glede njih tehnične, davčnopolitične in občegospodarske primernosti. Pri tem ne jemlje primerov samo iz jugoslovanske, marveč prav obilo tudi iz inozemske zakonodaje in literature; teh primerov pa navaja po mojem mnenju, kakor že v prvem delu, ponekod malo preveč, tako da je včasih že preglednosti v kvar in se začenja čitatcu zgubljeni logična zveza med posameznimi deli izvajanj.

V tem delu knjige gre avtor s krajšimi ekskurzi še preko mej kritične analize, v nekaterih se pokažejo njegovi širši in splošni davčno- oz. finančnopolitični nazori, ki storijo kritično analizo razumljivejšo, jasnejšo. Splošne spoznatke, ki prihaja k njim po obravnavi posameznih vprašanj oz. njih kompleksov, podaja čisto na kratko v dveh- treh stavkih. Med besedilom včasih izrečno navaja, v kateri smeri je naša zakonodaja zgrešena in reforme potrebna, včasih se to podaja samo iz kritičnega razbora. V splošnem meni, da je iz razlogov davčnih o. in o. naša davčna zakonodaja radikalne revizije potrebna. Z povsem realističnim podajanjem, z izbiro čim bolj jasnih in drastičnih primerov in z opuščanjem zgolj teoretskih ugibanj je avtor dosegel, da snov ni podana suhoparno, marveč privlačno, zanimivo.

Morda bi bila izvajanja tega dela spisa postala preglednejša, če bi davčne o. in o. obravnaval tudi ali samo po posameznih kategorijah, ali po učinkovanju na posamezne gospodarske kategorije (cene, produkcije, konzum) ali če bi bil bolj sistematično ločil med onimi davčnimi o. in o., ki zasledujejo izključno gospodarske smotre, in onimi, ki zasledujejo družbenopolitične cilje, toda to so zahteve, ki jim je — vsaj na tako tesnem prostoru te knjige — težko ugoditi, ker se nameni in učinki pogosto kumulirajo sami po sebi ali po zakonodavčevi nameri.

Da se z nekaterimi izrazi in načini, kako avtor podaja svoje nazore, pa tudi z nekaterimi nazori samimi ne strinjam, je že spričo narave finančnogospodarske vede, ki je v njej vprav v našem času postala že vsaka stvar sporna — vsaj v literaturi — samoumevno; pa debata o teh razlikah bi zahtevala svojo naravno dolgoveznost in ne sodi sem. Da ne pade nanj prav nobena krivda zaradi nekaterih notranjih neubranosti podajanja, bi avtor težko dokazal, vendar pa stoji, da je treba vsaj velik del krivde naprtiti naravni okornosti snovi same.

Znanstvena vrednost spisa se nahaja v analitičnem razboru bistva finančnogospodarskih pojavov, ki jih imenujemo davčne o. in o. in onih, ki so ž njimi v zvezi in pa v kritični presoji tehnične in gospodarske primernosti davčnih ugodnosti in njih skladnosti oz. neskladnosti z načeli davčne politike. To daje knjigi trajno nadpovprečno vrednost ter pomeni zaradi tega kvalitativno obogatitev slovenske finančnogospodarske literature. Vsi, ki bodo knjigo čitali, bodo morali ugotoviti, da so obogatili ne le svoje davčnopolitično, marveč tudi obče gospodarsko znanje in da se čitanje tega spisa „izplača“ tudi brez ozira na „prakso“ in osebne odnošaje do davčnih oprostitev in olajšav.

A. Ogris.

Dr. Matijević Ivo — Dr. Čulinović Ferdo: Komentar Zakona o izvršenju i obezbedjenju. Prva knjiga: Zakon o izvršenju i obezbedjenju (sa kratkim objašnjenjima). 1. sveska, 2. sveska. Uip in §§ 1—140 Ip. Beograd, Štamparija Svetlost, 1937. Cena 25 din za zvezek ali 20 din v prednaročilu.

Ni dolgo tega, kar sta sporočila pravniški javnosti dobro znana pravniška pisca, da početna izdajati obširen komentar k novemu izvršilnemu postopku, pa sta pred nami že dva snopiča v skupnem ob-

segu 176 strani. Od svoje prvotne zamisli sta pisca odstopila v toliko, da sta razdelila stavljeno nalogo na dvoje, več ali manj samostojnih del. Prva knjiga novega komentarja naj prinese besedilo zakona s kratkimi pripombami, kar naj predstavlja praktičen priročnik, ostale tri knjige pa naj obsegajo celotni komentar. S tem hočeta dati avtorja pravništvu v roke priročnik takoj, ko stopi zakon sam v veljavo. S komentarjem bi to ne bilo mogoče, četudi prične po zavrtilu avtorjev in založnika izhajati še v teku letošnjega novembra, ker bo obsegal okroglo 2000 strani. Celotno delo izhaja v snopičih po 5 do 6 pol in sicer doslej po dvakrat na mesec.

Nedvomno je, da sta obe samostojni deli kot taki potrebni. Vprašanje je samo, ali ne bi bilo morda primerneje, izdati prvi del, to je praktični priročnik, v obliki izdaje zakona. Toda o tem dokončna sodba ni mogoča, dokler ne vidimo komentarja samega in ne določimo po primerjavi z njim razmerja med prvo knjigo in ostalimi tremi. Zato tudi ni moči ničesar reči, ker so poedini in zelo številni zakoniti predpisi, ki se nanje sklicujeta tako uvodni zakon kakor izvršilni postopnik, navedeni samo z naslovi, datumom in mestom njih objave, ne pa tudi z besedilom samim, kar bi bilo za priročnik vsekakor potrebno, ker se utegne dopolniti vse to v komentarju.

Slika prve knjige je naslednja: zakonitemu besedilu vsakega čl. ali § slede navedbe ustreznih zakonov ali tudi posameznih zakonitih mest, dalje kratke pojasnilne opombe, ki so zelo mnogoštevilne in največkrat praktične narave. Sem pa tam je pridano tudi uradno obrazloženje k obema zakonoma. Kar se tega tiče, mu ne pripisujem prevelike važnosti in pomembnosti za pravilno uporabo. Motivi pojasnjujejo večinoma le, zakaj je odstopil jugoslovanski zakonodavec od svojega vzorca, avstrijskega izvršilnega reda. To v največjem delu države nima pomena, ker je bil tamkaj avstrijski izvršilni red neznan. Kar se tiče drugih opomb, moram priznati, da v kratkem času, ki je bil na razpolago za priobčitev tega poročila in ki ima namen v prvi vrsti seznaniti naše pravništvo s tem delom in ga opozoriti nanj, ni bilo moči vseh pripomb na njih pravilnost pretehtati. Vendar jim vobče ne bo prigovarjati, zvečine nudijo prav dobra pojasnila. K str. 32 bi samo pripomnil, da izhaja naš Ip. v § 2 s stališča, da imenuje izvršbo zaradi poplačila na kratko izvršbo in da jo loči s tem od predhodne izvršbe in izvršbe v zavarovanje. Zato tudi vzporeditev nepravomočnih odpovednih sodb in onih o vzdrževalnini staršem in nezakonskim otrokom v tej zvezi (op. 4) ni prav na mestu. Kot dejansko vzajemnost pri izvrševanju tujih izvršilnih naslovov bi označil le, kadar izvršuje neka država tuje izvršilne naslove, ne da bi bila vezana s pogodbo na to (str. 36), ne pa, kadar se izvršujejo izvršilni naslovi, ne da bi jih izvršilno oblastvo preskušalo na njih zakonitost. Naša država se z dejansko vzajemnostjo ne zadovoljuje, ampak zahteva še posebno meddržavno pogodbo ali vsaj v Službenih novinah objavljeno vladno izjavo o njej. Na isti strani bi bilo k op. 4 pristaviti še pravnomočno pogodbo z Belgijo, uzakonjeno istega dne kakor z Veliko Britanijo in objavljeno v isti številki Sl. Nov. Tudi op. 4 K § 4 Ip. se mi ne zdi zadostna, pristojnost na podlagi katere je bilo pozvano tuje sodišče k izvrševanju sodne oblasti v konkretnem sporu, mora biti znana tudi naši zakonodaji, ni pa dovolj, ako je bilo sodišče samo po tujih zakonih poklicano v to. V op. 4 k § 12 je rečeno: Izpolnitveni (paricijski) rok prične teči prvega dne potem, ko je postala sodba pravnomočna; ako pravno sredstvo ni bilo vloženo, prvega dne po vročitvi sodbe obsojeni stranki. To je res besedilo § 505, toda v priročniku bi moralo biti za pouk stilizirano tako, da bi bilo jasno, da prične teči izpolnit-

veni rok razen v primerih §§ 513 in 546 Grpp. vselej šele z vročitvijo. Op. 5 k § 14 pravi, da se zoper prednika (§§ 123, 124 Grpp.) izrečena sodba zoper razrešenega toženca ne more izvršiti. Toda že Tilsch je poudarjal nasprotno in sta za njim učila Pollak in Sperl, da mora biti sodba izvršljiva tudi zoper iz pravde izstopivšega toženca. Temu se je pridružil tudi Zuglia, češ da sta tožba in sodni zapisnik javna listina o prehodu pravnega razmerja in da je izstopivši toženec bil samo detentor stvari (str. 457). Temu je le pristaviti, da mora biti tako, ker bi delal zakon tožilcu sicer silo, ko dopušča, da sme nastopiti na nasprotni pravdni strani sprememba v toženčevi osebi zoper njegovo voljo. K § 36 bi bilo vsaj dobro po nazivih navesti tiste pravice, ki dajejo podlago za izločitveno tožbo.

Te pripombe seveda ne morejo biti za delo neugodno spričevalo. Kažejo v prvi vrsti, kako številna so pojasnila in da zasluži prva knjiga po vsej pravici naslov priročnika k izvršilnemu postopniku. Ze sama je precejšen komentar, ki se odlikuje tako po množici pripomb kakor po zgoščenosti njih vsebine. Zato pričakujemo mirno tudi drugi del komentarja, prvi daje jamstvo, da bo izdelan prav tako skrbno in da bo ustrezal vsem potrebam prakse, ki je vprav v izvršilnem postopku tako mnogovrstna. Delo bo, to smemo upati, izvršten pomoček pri nas, ki smo izvršilnega zakona kolikor toliko vajeni, bo pa tudi nad vse pripravno, da uvede v pravilno pojmovanje zakona v drugih pokrajinah.

Dr. Rudolf Sajovic.

Dr. František Valina. Theorie podnikání a zisku. Příspěvek k studiu dynamického hospodářství. V Praze 1936.

Privatni docent Karlove univerze dr. F. Valina je v zadnjih letih objavil celo vrsto knjig in večjih razprav v časopisih. Naj navedem tu: Československá obhodní politika od převratu. Praha 1930; Několik příspěvků poslední doby ku snahám o novou teorii mezinárodního obchodu (Sborník věd prav. a stat., 1931); Doložka nejvyšších výhod a preference (Obzor narodnohospodářsky, 1932); Daňové zatížení, hranice zdanění a vliv na podmínky k mezinárodní soutěži (Pocta Horáčkova. Sborník věd prav. a stat., 1932); Die tschechoslowakische Ausfuhr in der Krise (Archiv für Sozwiss. und Sozpol., 1933); Uvod k českému překladu D. Ricarda: „Zásady politické ekonomie a zdaňování. Praha, 1934; Několik poznámek k zásadám hypotekárního úvěru (Obzor narodnohospodářský, 1936); Betrachtungen über Wirtschaftsentwicklung und Unternehmertätigkeit (Festschrift für O. Engländer. Brno, 1936); Les conditions et les transformations économiques de l'après-guerre en Tchécoslovaquie (La Tchécoslovaquie économique, financière et touristique, 1937). Iz navedenega se vidi, da je krog zanimala g. Valina precej širok, največ se pa koncentrira okoli problemov mednarodne trgovine. Knjiga, ki mi je dala povod za to beležko, je posvečena teoriji o podjetniškem delovanju in o podjetniškem dobičku ter predstavlja doprinesek k nauku o dinamičnem gospodarstvu. Za recenzente, ki ne obvladajo češčine, je bila izdana v litografirani obliki tudi v nemškem prevodu dr. H. Guberja.

Knjiga je razdeljena na štiri poglavja. V prvem razmotriva pisec vprašanje o tem, ali obstoji podjetniški dobiček v stacionarnem gospodarstvu. Dr. Valina zanikuje obstoj tega dobička v gospodarstvu, ki ni podvrženo nobenim spremembam, in smatra, da dobiček, ki ga dobliva podjetnik v takem gospodarstvu in ki ga navadno imenujejo podjetniški dobiček, ni podjetniški dobiček v pravem pomenu besede, temveč vrsta rente. Taka renta pa ni zvezana z delovanjem podjetnika, temveč je realno zvezana s podjetjem kot takim. Zato je ne smemo

imenovati „podjetniški“ dobiček, ampak dobiček „podjetja“. Glede tega naj omenim to-le. Ker je pri prosti konkurenci tak dobiček le diferencialen, ga lahko analogno z diferencialno zemljiško rento imenujemo rento. Toda to ni nikak razlog, da ne smatramo takega dobička za posebno vrsto dohodkov, kakor smatramo za posebno vrsto zemljiško rento. Tak diferencialni dobiček izvira včasih iz slučajnih lastnosti dotičnega podjetja in ni zvezan s kakršnokoli delavnostjo podjetnika, včasih pa je rezultat te delavnosti, toda pozneje se tako spoji s podjetjem samim, da tudi po podjetnikovi smrti prehaja na osebe, ki podedujejo podjetje. Samostojnost podjetniškega dobička pa obstaja v tem, da so vsi drugi dohodki dohodki od posameznih izoliranih in še konkretno ne naloženih pridobitnih činiteljev, podjetniški dobiček pa je dobiček od smotreno združenih in konkretno uporabljenih činiteljev.

V II. poglavju pisec kritično premotriva glavne teorije o podjetniškem dobičku, in sicer: delovne teorije, teorije rizika in dinamične teorije, posebej pa Schumpeterjevo teorijo. Nobene izmed teh teorij ne smatra za popolnoma zadovoljivo. Zato v dveh zadnjih poglavjih razčišča tla za svojo lastno teorijo in rešuje vrsto prejudicialnih vprašanj. V skladu s svojim temeljnim naziranjem, da obstoji pravi podjetniški dobiček le v dinamičnem gospodarstvu, se tičejo ta prejudicialna vprašanja dinamičnega, razvijajočega se gospodarstva.

III. poglavje analizira marsikatere osnovne pojme takega dinamičnega gospodarstva, na pr. pojem statike in dinamike, pojem polne konkurence in dr.

Zadnje, IV. poglavje pa išče odgovor na vprašanje o tem, na kakšnih osnovah je treba graditi teorijo o podjetniškem dobičku. V tem poglavju pisec razmotriva problem prisojanja v razvijajočem gospodarstvu in naglašava vlogo nepopolnega predvidevanja v delovanju podjetnika in v njegovem dobičku. Pisec naglašava, da podjetnik ne deluje v podanem določenem okviru, ampak do neke mere ustvarja ta okvir sam, doprinaša gospodarstvu nekaj novega, usmerja ga v novo smer. Iz tega izvira tudi njegov dobiček.

Karakterizacija tega ustvarjajočega, specifično dinamičnega podjetnikovega delovanja, ki jo podaja pisec, pa ne ustreza pogojem pod katerimi bi se po našem mnenju morale reševati vprašanje o podjetnikovem delovanju in podjetniškem dobičku. To pa zato, ker je dr. Valina vzel za vzorec podjetnika ne tipičnega za sodobno gospodarstvo privatnega podjetnika, temveč ustvaritelja in vodjo gospodarske edince v komunističnem načrtnem gospodarstvu. Pisec misli, da ravno le-ta predstavlja podjetnika v njegovi najbolj čisti obliki in da se ravno v njegovem delovanju kaže specifična posebnost podjetnikove funkcije v gospodarstvu. Temu naziranju pa se ni mogoče pridružiti, ker v komunističnem načrtnem gospodarstvu sploh ni podjetij, ampak so le obrati; razen tega v tem gospodarstvu določa njegov vodja sam vse cene in vse dohodke, celo povpraševanje po dobrinah je v takem gospodarstvu „avtoritarno določeno“, dočim je delovanje privatnega podjetnika v sodobnem gospodarstvu navezано na trg in od trga odvisno. Ta odvisnost od trga ne izgineva celo pri monopolu.

Ako ignoriramo te sporne točke, moramo priznati, da je dr. Valina pokazal v svoji knjigi dobro znanje vse novejšje literature tega vprašanja. To literaturo pisec tudi kritično presoja in ocenjuje. Zato bo vsak, ki se zanima za podjetnikovo delovanje in za podjetniški dobiček, našel v navedeni knjigi mnogo zanimivega in poučnega.

A. Bilimovič.

Karović Pavle: Diplomacija. Geca Kon, Beograd. 1936. 189 strani. Pisec je zasnoval to knjižico kot popularno delo, ki naj bi širši krog javnosti seznanilo z osnovnimi pojmi o diplomaciji. Diplomacija je mišljena kot organizacija ljudi, ki vršijo diplomatsko službo ali ki so z njo v zvezi.

Knjižica je razdeljena na 14 poglavij. Najprej je na kratko opisana zgodovina diplomacije, definicija, pogoji za vstop ter pomen ženske in žene v diplomaciji. Nekoliko obsežnejša so poglavja o ministru in ministrstvu za zunanje posle ter o diplomaciji in vojski. Za boljše razumevanje je pisec navedel en primer dejanske ureditve: on je orisal v poglavitnih obrisih organizacijo belgijske diplomatske službe. Izza tega se vrste poglavja z naslovi: diplomatska misija, privilegiji diplomatskih predstavnikov, ceremonijal, konzulati, tisk in končno kritika diplomacije. Razen poglavja o belgijski diplomaciji je vsa tvarina obdelana načelno brez aluzije na diplomatsko službo določene države. Pod vrstami ni nobenih citatov, kot je to običajno pri delih, ki niso spisana strogo znanstveno, ampak bolj poljudno.

Sicer poudarja pisec v predgovoru, da namerava razložiti in oceniti diplomacijo posameznih držav in tudi Jugoslavije v posebni knjigi. Toda, ker je ta knjižica namenjena našemu svetu, bi bilo po mojem mnenju vendarle primerneje, ako bi bil pisec orisal organizacijo jugoslovanske diplomatske službe namesto belgijske ali pa vsaj primerjalno z belgijsko, ki jo pisec dobro pozna (on je izredni poslanik in opolnomočeni minister Kraljevine Jugoslavije v Belgiji). Trditev pisca na str. 152, da so pri Zvezi narodov štiri poglavitni evropski jeziki (francoski, angleški, italijanski, nemški) pripoznani kot uradni („zvanični“) jeziki, je treba popraviti v toliko, da sta uradna jezika le francoski in angleški. Vsak predstavnik pa sme govoriti v drugem kot v francoskem ali angleškem jeziku pod pogojem, da sam poskrbi, da se njegov govor prevede na francosko ali na angleško. Analogno velja glede prevodov, natisa in razdelitve dokumentov in publikacij Zveze narodov.

Pisec pravilno podčrtava potrebo, da se ne gleda pri sprejemu v diplomatsko službo samo na znanje, ampak v veliki meri tudi na moralne sposobnosti kandidata. Presojajo se mnoge napačne predstave, ki jih ima povprečnež o diplomaciji. Diplomati bi se moral držati načela, da se more resnica vedno povedati v lepi obliki, dočim je neresnica v katerikoli obliki laž. Sposobni diplomati morejo storiti mnogo dobrega v prid ne samo domače države, ampak tudi človeštva sploh (prim. njihov pomen pri urejanju mednarodnih sporov).

O tem predmetu so v vseh podrobnostih napisana obsežna dela, od katerih pisec navaja najvažnejša v bibliografiji ob koncu knjižice. Toda kdor hoče dobiti o diplomaciji samo splošne pojme in kratek pregled, bo s pridom vzel v roko to delo, ki je posrečeno in prvo te vrste v jugoslovanski literaturi.

Dr. Ivan Tomšič.

Dr. Mušič D.: Iz zgodovine medicine na Dolenjskem. Posebni odtis iz Zdravniškega vestnika, Kranj, 1937, št. 5 in 6. Str. 17.

Omenjamo ta spis, ki opisuje podrobno življenje pokojnega dr. Petra Defranceschija, ki je bil v devetdesetih letih sodni izvedenec in je kot tak pričeval v našem glasilu „Sodnozdravniška mnenja“. V slavnostni številki „Slovenskega Pravnika“ 1929 je bilo navedeno, da sta v tem času ustanavljala dva zdravnika, dr. Fr. Zupanc in dr. P. Defranceschi s svojimi razpravami in tipičnimi primeri iz sodne zdravniške prakse sodnozdravniško terminologijo. V omenjenem članku je to Defranceschijevo delovanje podrobno navedeno in ocenjeno, kar je tembolj hvalevredno, ker mnogi prikazovalci naših pomembnih in zaslužnih mož njih zasluge za pravo in sodno poslovanje sploh prezro.

Clanki in razprave v pravnih časopisih. Arhiv LII, 1—2: Solovjev: Stogodišnjica prve rasprave iz istorije srpskog prava. Jovanović M.: Dvadesetsto poglavje predosnove GZ „O ugovorima o uporabi (porabi)“. Maklecov A.: Uloga suda kot izvršivanja kazni i mera bezbednosti. Subotić I.: Savremena diplomacija. Blagojević V.: Istraživanje materijalne istine u GPP i VP. Ristić A.: Geopolitičke sile na sredozemnom Moru. Tauber L.: Zaštita manjina akcionara po Naertu Jug. trgovačkog zakonika. Novaković R.: Neodgovornost zbog dopuštenih radnji. Rosenberg V.: Pokušaj proučavanja likvidnosti jugoslovenskih novčanih zavoda. Vasiljević T.: Mogućnost subsidijerne tužbe u krivičnom postupku protiv mlađih maloletnika. Janjić A.: Nedostaci skraćenog stečajnog postupka. Arandjelović D.: Novi zakoni Čile i Guatemale o usvojenju dece. Šuman J.: Novi avstriski zakon o autorskom pravu. Kostić L.: Da li su naslednici dužni plaćati administrativne kazne ostavioca. Denković D.: Upravno-sudska zaštita povodom razrešenja opštinskih časnika. Adžić S.: Javnost pretresa u disciplinskom postupku je ograničena. — **Branič br. 7—8:** Acimović M.: Uslovna osuda. Kostić L.: Sudbina diskrecionarnih upravnih akata pred upravnim sudovima. Blagojević V.: Medjunarodna građanska odgovornost automobilista i oblastveno osiguranje ove odgovornosti. Vasiljević T.: Pitanje povraćaja miraza i naša sudska praksa. Blagojević B.: Protivizvršenje. Joksić S.: Pitanje roka za izjavu priziva državnog tužioca na osudjujuću presudu sreskog suda. Zimonjić M.: Nekoliko spornih pitanja u prethodnom krivičnom postupku. — **Policija br. 13—16:** Kulaš J.: Oštećeni krivičnim delom. Mišić D.: Ko obustavlja krivično postupanje. Djelošević B.: O pravnim lekovima u krivičnim delima. Milović A.: Uloga posebnog minimuma pri odmeravanju vremenskih kazna. Mišić D.: Šta znači propis § 92/III Kp. Miličević V.: Pod maskom nacionalnog komunizma. Nedeljković N.: Pobacivanje u krivičnom pravu. Ocokoljić N.: Predlog zakona o istupima pred Narodnom skupštinom. Interesantni kriminalni slučajevi. — **Pravosudje br. 7—8:** Perić Z.: Jugoslovensko pravo i sterilizacija. Petrović B.: Krivična odgovornost pravnih (moralnih) lica. Perović N.: O paušalnom iznosu. Vesić D.: O pogrešnoj primeni propisa krivičnog sudskog postupka kod sudova na teritoriji Apelacionih sudova u Beogradu i Skoplju. Šapčanin S.: Nekolike primedbe na Predosnovu Gradj. zak. Hiršl J.: O obezbedjenju imovine o postupku prinudnog poravnanja van stečaja. Kazimirović R.: Organizacija crkvenih sudova na način, koji će, po mogućstvu biti jednoobrazan u celoj pravoslavnoj crkvi i sastav crkvenog kaznenog postupka. Mijušković J.: Da li mogu i same matere po § 154 t. 4 gradj. z. tražiti pozakonjenje svoje vanbračne dece vladaočevom milošću. Drljević L.: Rekurz i vansudski otkaz. Novaković R.: Šteta i njena naknada. Deveskovi A.: Specialno formalno pravo Uredbe o likvidaciji zemljoradničkih dugova i njegova primena u praksi. Ke-cojević S.: Jedan slučaj ništavosti iz § 571 t. 4 Grpp. Nahmijas S.: Treba li presude izbranog suda da odobrava starateljski sudija kad ima maloletnih deobara. Janković R.: Pozdravni govor. Zlatanović M.: Zakon o sudijama. Čemerlić H.: Engleski izborni sistem.

Razne vesti.

Kronika društva „Pravnika“. Pri otkritju spomenika dr. Ivanu Tavčarju v Poljanah nad škofjo Loko so društvo zastopali dr. Dolenc, dr. Sajovic in dr. Urbanc. Dr. Dolenc je položil venec in imel pri tem spominski govor, v katerem se je spominjal dr. Tavčarja kot